

*Навчання керівного складу державних
органів та інших організацій у сфері
захисту критичної інфраструктури
(25.00.02 механізми державного управління)*

Олександр Суходоля
д.держ.упр., професор

завідувач відділу енергетичної та техногенної безпеки НІСД;

професор кафедри глобалістики, євроінтерації та управління
національною безпекою НАДУ при Президентові України

Захист критичної інфраструктури: новий вимір політики національної безпеки

Лекція. Теоретичні аспекти організації захисту критичної інфраструктури

1. Зміст поняття та проблеми ідентифікації критичної інфраструктури (КІ)
2. Динаміка загроз критичній інфраструктурі у сучасному глобалізованому світі (тероризм, диверсія, саботаж, страйк).
3. Історична еволюція проблематики захисту критичної інфраструктури (ЗКІ).

Семінар. Критична інфраструктура у життєзабезпеченні суспільства

1. Функції КІ у забезпеченні життєдіяльності суспільства та держави.
2. Технологічні та функціональні особливості КІ.
3. Методи ідентифікації КІ.

Лекція. Проблеми формування державної політики ЗКІ в Україні

1. Визначення цілей та завдань державної політики ЗКІ в Україні.
2. Проблеми позиціювання ЗКІ в системі державного управління (цивільний захист, контртерористичний захист, територіальна оборона, фізичний захист та охорона, кіберзахист тощо).
3. Проблеми інформування та фінансування у сфері ЗКІ.

Семінар. Приватний сектор у системі ЗКІ

1. Інтереси приватного сектору та проблема ЗКІ
2. Проблеми співпраці та обміну інформацією.
3. Проблеми фінансового та ресурсного забезпечення ЗКІ.

Актуальні практичні аспекти захисту КІ

Лекція. Захист критичної інфраструктури в умовах війни

1. Місце інфраструктури у системі забезпечення національної безпеки.
2. Енергетична інфраструктура як об'єкт зловмисних дій (історичний огляд випадків у світі).
3. Проблеми захисту КІ в умовах нових типів війн (досвід України).

Семінар. Проблема захисту енергетичної інфраструктури в умовах війни нового типу

1. «Енергетична зброя» в системі міжнародних відносин (політика Росії).
2. Енергетична інфраструктури в умовах гібридної війни (досвід України, Грузії, Іраку, Сирії).
3. Запобігання порушення функціонування критичної енергетичної інфраструктури (досвід України).

Case Study: Світового досвіду з питань ЗКІ

1. Пошкодження енергетичної інфраструктури в США (атака на трансформаторну підстанцію).
2. Припинення функціонування транскордонної енергетичної інфраструктури (Росія та її політика на просторі СНД).
3. Кіберзагрози енергетичній інфраструктурі (кібератака на розподільчі електромережі в Україні).

Система захисту критичної інфраструктури

Лекція. Зелена книга з питань захисту критичної інфраструктури

1. Цілі системи ЗКІ.
2. Завдання системи ЗКІ.
3. Суб'єкти системи ЗКІ та їх функції.
4. Механізми взаємодії держави, приватного сектору, населення.

Круглий стіл. Сучасні підходи до захисту критичної інфраструктури

1. Особливості формування систем ЗКІ (досвід США, Австралія, Канада, Росія).
2. Особливості формування регіональних систем ЗКІ (досвід ЄС).

Семінар. ЗКІ в системі національної безпеки

1. Реформування системи стратегічного планування України (місце та завдання ЗКІ)
2. Реформування сектору безпеки і оборони України (завдання та повноваження суб'єктів).

Правові та організаційно-технічні аспекти формування системи ЗКІ

Лекція. Актуальні проблеми формування системи ЗКІ

1. Віднесення об'єктів до КІ (Проблеми ідентифікації та формування переліку об'єктів КІ)
2. Функціонування системи ЗКІ (відповідальність та повноваження держави та операторів КІ).
3. Система управління ризиками пошкодження КІ (інструменту впливу на «загрози», «вразливість», «наслідки»).
4. Система обміну інформацією та кризового реагування

Семінар. Організаційно-правові особливості організації ЗКІ в Україні

1. ЗКІ та існуючі державні системи (цивільний захист, контр терористичний захист, територіальна оборона, фізичний захист та охорона, кіберзахист тощо).
2. ЗКІ та система фізичної захищеності (підприємств, громадян, органів влади).
3. Організаційно-правові інструменти забезпечення ЗКІ (Проектна загроза, Паспорт безпеки, Національний план захисту КІ, Планування на випадок криз (Contingency Planning), Режими функціонування КІ, Центр кризового управління).
4. Інженерно-технічні рішення з питань забезпечення ЗКІ (вимоги до фізичного захисту, спостереження, резервування тощо).

Дякую за увагу!

Запрошую до співпраці!

Олександр Суходоля
д.держ.упр., професор